

DEPREM ZARARLARININ AZALTILMASINDA BİR YOL HARİTASI VE ULUSAL DEPREM ARAŞTIRMA PROGRAMI (UDAP)

**Cenk Erkmen, Murat Nurlu, Tülay Uran, Savaş Altıok, Şükran Kaygısız,
Kerem Kuterdem, Bekir Murat Tekin, Semra Erbay, Ramazan Demirtaş**

*Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Deprem Dairesi Başkanlığı
(cenk.erkmen@afad.gov.tr)*

ÖZ

Deprem kuşağı üzerinde olan ülkemizde; depremin doğrudan ve dolaylı zararlarının hedeflenen ölçüde azaltılmadığı yaşadığımız her büyük deprem sonrasında tekrar yaşanmaktadır. Özellikle 1999 yılında yaşanan Kocaeli ve Düzce depremleri sırasında meydana gelen can ve mal kayıpları ile ekonomik, sosyal ve çevresel zararların gerçekleşmesi, geleneksel yara sarma yaklaşımı yerine olası zarar azaltma çalışmalarının ön plana çıkmasına neden olmuştur. Bu amaçla deprem riskini azaltmada ve depremlerle baş edebilmede hazırlıklı ve dirençli bir toplum yaratılmasını hedefleyen stratejik yaklaşımlar ve eylem dizileri içeren Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı (UDSEP-2023) 18 Ağustos 2011 tarihinde 28029 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bütünleşik afet yönetiminin gereği kamu, özel sektör, üniversiteler, meslek odaları ve sivil toplum örgütlerinin sürece katılımı ile UDSEP çok paydaşlı hazırlanmış, geçmiş deneyimler, bilgi ve belge arşivinden faydalanılmıştır. UDSEP-2023 belgesi 3 Ana Eksen, 7 Hedef, 29 Strateji ve 87 Eylem’den oluşmaktadır. Bu eylemleri gerçekleştirmek üzere 13 Sorumlu Kuruluş ve 200’e yakın ilgili Kuruluş bulunmaktadır. 2013 yılı sonu itibarıyla UDSEP-2023’ün üç gerçekleştirme döneminden birisi olan Kısa Dönem Eylemler tamamlanmıştır.

UDSEP-2023 kapsamındaki eylemlerin gerçekleştirilebilmesi deprem bilgi alt yapısı konusundaki AR-GE faaliyetlerinin önceliklerinin belirlenmesi strateji planında ilk sırada yer almaktadır. Söz konusu bu stratejinin altında yer alan eylem “Araştırmacı ve destekleyici kuruluşların katılımı ile oluşturulacak bir bilimsel koordinasyon kurulunun desteğinde deprem konusuyla ilgili araştırmalarda öncelikli alanlar belirlenecek ve bu alanlarda çok disiplinli ve güdümlü araştırma projeleri geliştirilecektir” şeklindedir. Bu eylemi gerçekleştirmeye yönelik olarak 2011 yılında “Ulusal Deprem Araştırma Programı”nın (UDAP) altyapısı oluşturulmaya başlanmış, 27 Nisan 2012 tarih ve 28279 sayılı Resmi Gazetede “Ulusal Deprem Araştırma Programı Proje Destekleme Esaslarına Dair Yönetmelik” yayımlanmasıyla uygulamaya konulmuştur.

UDAP yeni bilgiler üretilmesi ve teknolojik problemlerin çözülmesi için bilimsel çalışmaların desteklenmesi, deprem konusundaki araştırmaların çok katılımcı yapıya ve uygulamaya aktarılabilir projelere dönüştürülerek ülke kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması amaçlamakla birlikte, depremlerin daha iyi anlaşılması açısından yerbilimleri, depreme güvenli yerleşme ve yapılaşma konusunda ilerleme kaydetmek için deprem mühendisliği ve depremlerle baş edebilmek için sosyal bilimler bileşenlerinden oluşmaktadır.

Ulusal Deprem Araştırma Programı ile desteklenen ve MTA Genel Müdürlüğü ve Üniversitelerin katılımı ile gerçekleştirilen “Paleosismoloji” çalışmaları sonucunda eski depremlere ait elde edilebilecek yeni bilgilerle ülkenin deprem geçmişi biraz daha aydınlatılmış olacak bölgesel ve yerel ölçekte deprem tehlike ve risk haritaları hazırlanabilecektir. Yine Ulusal Deprem Araştırma Programı ve DASK ortak desteği ile gerçekleştirilen “Sismik Tehlike Haritasının Güncellenmesi” projesi ile en son 1996 yılında güncellenen Sismik Tehlike Haritası güncel datalar ile tekrar revize edilerek kullanıcıların ve bilim dünyasının hizmetine sunulacaktır.

Ulusal Deprem Araştırma Programı ile şu an itibarı ile toplam 17 proje desteklenmekte olup, sürekliliği olan ve tüm araştırmacılara açık olan programının başarıya ulaşması için Kalkınma Bakanlığı tarafından Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı AFAD yatırım programında UDAP yer almış olup gerekli maddi destek sağlanmaktadır.

AFAD, UDAP araştırma projelerine mali destek olmanın yanı sıra projelerin idari ve teknik yönden takibini yaparak söz konusu projelerin disiplinli bir şekilde yürütülmesine olanak sağlamaktadır.

Anahtar kelimeler: UDSEP, strateji, plan, UDAP, proje

NATIONAL ROAD MAP IN ORDER TO REDUCE EARTHQUAKE LOSSES AND NATIONAL EARTHQUAKE INVESTIGATION FUND (UDAP)

Cenk Erkmen, Murat Nurlu, Tülay Uran, Savaş Altıok, Şükran Kaygısız, Kerem Kuterdem, Bekir Murat Tekin, Semra Erbay, Ramazan Demirtaş

Disaster and Emergency Management Presidency Earthquake Department

(cenk.erkmen@afad.gov.tr)

ABSTRACT

Every earthquake event and its direct and indirect consequences reveal us that earthquake mitigation efforts have not reached to a desired level. 1999 Kocaeli and Düzce earthquakes, with its consequences, caused a shift from response to disaster reduction. For this purpose, Earthquake Strategy and Action Plan, a national road map in order to reduce earthquake losses and secure earthquake resisting living environment, was prepared and officially launched in 18 August 2011. UDSEP-2023 consists of 87 actions structured under 29 strategies, 7 Goals and 3 main thematic groups. 13 organizations are responsible from the realization of actions with almost 200 related organizations.

In order to realize the actions of UDSEP-2023, the strategy document also defined a primary target in order to identify priorities for the Research and Development topics. As an action, UDSEP-2023 proposed to set up a programme to support guided multidisciplinary research projects. With the legislation dated 27 April 2012, National Earthquake Research Fund was established.

UDAP aims to support projects on; scientific researches of geological, geophysical and earthquake engineering disciplines in order to create new technologies and information on earthquake investigations. UDAP also supports projects on social sciences.

Some examples of the UDAP-supported projects are; national level paleoseismology project of General Directorate of Mineral Research and Exploration and revision of earthquake zoning map of Turkey in collaboration with Earthquake Catastrophic Insurance Pool.

A total of 17 projects have been supported until now and main funding of this programme is provided by Ministry of Development. AFAD, with a special group structured at Earthquake Department also provides secretariat for the necessary implementation and follow up of UDAP-supported projects.

Keywords: *UDSEP, strategy, plan, UDAP*